

КАФЕДРА УКРАЇНОЗНАВСТВА І ЛІНГВОДИДАКТИКИ

Когнітивна лінгвістика і лінгвоконцептологія

Навчальна дисципліна за вибором для аспірантів II курсу

Спеціальність 035 Філологія

Мета курсу

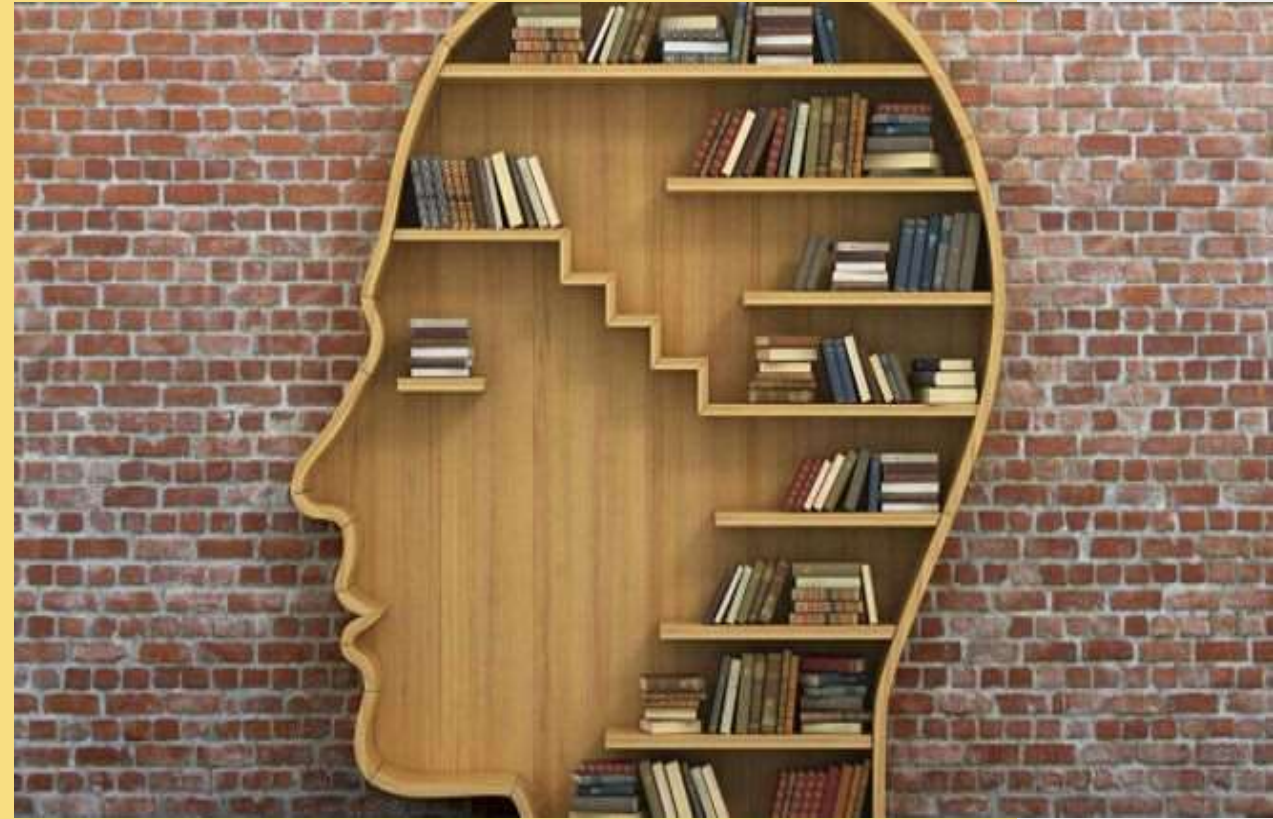
- ознайомити аспірантів з основними теоретичними засадами сучасних лінгвістичних галузей — когнітивної лінгвістики і лінгвоконцептології.
- **Завдання:**
- простежити історію становлення цих наукових сфер,
- визначити їхню методологічну базу (праці, положення, концепції),
- прокоментувати персональний внесок зарубіжних та вітчизняних науковців у розробку відповідної теорії й практики;
- ознайомити з основними напрямками й термінопоняттями цих галузей;
- окреслити наукову перспективність когнітологічних розробок у лінгвістиці.

Викладач
доктор філологічних наук, професор
Маленко Олена Олегівна

Опис навчальної дисципліни

- 5 кредитів
- 90 годин
- 2 модулі
- 16 год. лекцій
- 24 год. практичних
- 50 год. самостійних
- залік

Програма навчальної дисципліни

- **Модуль 1. Когнітивна лінгвістика (лінгвокогнітологія) як сучасна наукова парадигма**
- *Тема 1.1. Становлення лінгвокогнітології як науки.*
- Причини формування когнітивних досліджень. Робота над створенням штучного інтелекту. Перші дослідження в галузі когнітивних шукань. Праці фундаторів когнітологічних досліджень у лінгвістиці.
- *Тема 1.2. Теоретико-практичний досвід світової та української лінгвокогнітології.*
- Праці Чарльза Філлмора, Джорджа Лакоффа, Рональда Лангакера, Олександра Кибрика, Олени Кубрякової як методологічна база когнітології. Український досвід когнітивних досліджень у лінгвістиці.
- *Тема 1.3. Основні напрями когнітивних досліджень у лінгвістиці.*
- Психолінгвістика. Нейролінгвістика. Етнолінгвістика, лінгвокультурологія. Когнітивна семантика й граматики. Когнітивна поетика.
- *Тема 1.4. Метамова лінгвокогнітології.*
- Основні терміни лінгвокогнітології. Міжгалузеві поняття й терміни.

Програма навчальної дисципліни

■ Модуль 2. Лінгвоконцептологія як галузь сучасного мовознавства.

- *Тема 2.1. Становлення й розвиток лінгвоконцептології.*
- Теоретико-практичний досвід фундаторів галузі. Праці Е. Бенвеніста, Ю. Степанова, С. Воркачова, Й. Стерніна, В. Карасика, Л. Лисиченко, О.Кубрякової, О. Селіванової, К. Голобородька, В. Іващенко.
- *Тема 2.2. Основні поняття лінгвоконцептології.*
- Теорія концептуальної та мовної картин світу. Концепт як основна категорія лінгвоконцептології. Дискусії щодо визначення концепту. Фрейм, гештальт.
- *Тема 2.3. Типологічна характеристика концептів. Структура концепту*
- Типології концептів З. Попової й Й. Стерніна, О. Селіванової, В. Іващенко, В. Карасика та ін.
- *Тема 2.4. Сучасні дослідження й опис концептів української лінгвокультури.*
- Проблематика праць українських мовознавців з лінгвоконцептології. Методика досліджень концептів у сучасній лінгвістиці.